

Europos Parlamento nariai Rasa Juknevičienė ir Andrius Kubilius, apžvelgdami praėjusią savaitę Strasbūre vykusią plenarinę sesiją, išryškino Parlamento diskusiją apie situaciją praėjus metams po rinkimų Baltarusijoje, visame pasaulyje kylančių energetikos išteklių kainų klausimą bei Lietuvos vykdomą užsienio politiką. Visą pokalbį [žiūrėkite](https://youtu.be/pwyju3DQpLw):
<https://youtu.be/pwyju3DQpLw>

EP sesijoje buvo surengta diskusija „Metai po rinkimų Baltarusijoje“. Jos metu pasisakydama Europos Komisijos už migraciją atsakinga Komisarė Ilva Johanson (Ylva Johansson) gyrė Lietuvos veiksmus siekiant suvaldyti Lukašenkos kurstomus neteisėtų migrantų srautus iš Baltarusijos į ES valstybes.

„Mane gerąja prasme nustebino toks Komisarės pranešimas. Paprastai Europos Komisijos pranešimai būna tokie, sakyčiau, „įvilkti“ į diplomatinius žodžius, o čia buvo labai griežtai pasakyta apie tai, ką daro Lukašenka, kad tai yra hibridinė ataka, kad Lukašenka, bandydamas destabilizuoti ES, apsiskaičiavo. Ši jo žingsnį Europos Komisijos narė pasmerkė, – sakė R. Juknevičienė. – Bet svarbiausia, kad labai išreikštai pozityviai buvo atsiliepta apie Lietuvos Vyriausybės pastangas. Ir tai disonuoja su tuo, ką skaitome Lietuvoje, ką sako opozicijos atstovai, kai visą laiką tikrai kritikuoji. I. Johanson pasakė, kad labai skaidriai bendradarbiaudama su ES Lietuvos Vyriausybė sustabdė šios krizės plėtrą ir kad ES yra visiškai Lietuvos pusėje“.

Šios sesijos metu Parlamentas pritarė rezoliucijai „Dėl padėties Baltarusijoje“.

„Rengdami rezoliuciją mes bandėme akcentuoti, kad kalbame apie Lukašenkos nusikaltimus prieš žmones, režimo vykdomus kankinimus. Mūsų iniciatyva pasakyta daug svarbių naujų dalykų, pavyzdžiui, kaip patraukti Lukašenką į tarptautinį tribunolą. Šiuo metu tam ruošiamės ir iš tikrųjų matome galimybes patraukti Lukašenką į tarptautinį tribunolą dėl konvencijos prieš kankinimus pažeidimo. Tos konvencijos dalimi yra ir Baltarusija. Tai yra vienas iš tokių retų instrumentų, kurį galima panaudoti prieš režimą. Rezoliucijoje suformuluota mūsų nuostata, kad ES turi didinti spaudimą, įskaitant ir galimas papildomas sankcijas Putinui, jeigu jis nenustos remti Lukašenkos ir jo nusikaltimų. Rezoliucijoje įtrauktos ir kitos nuostatos, kas labai svarbu formuluojant ES ir bendrai – Vakarų poziciją, kaip išspręsti Baltarusijos ar Lukašenkos sukeltą politinę krizę ir pasiekti naujų rinkimų Baltarusijoje. Dokumente dėmesio skirta ir Lukašenkos pradėtam hibridiniam karui naudojant migrantus, pirmiausia – prieš Lietuvą, po to jau perkeliama tai ir į Lenkijos ir Latvijos pasienį“, – ką tik priimto dokumento svarbiausius akcentus vardijo EP narys.

Pasak Europos liaudies partijos (ELP) frakcijos pranešėjo Rusijos klausimais A. Kubiliaus, derybose dėl rezoliucijos su kitų frakcijų atstovais, daugiausia nesutarimų būta dėl konstatavimo, kad Lukašenka migrantus naudoja hibridiniame kare. „Aš kolegoms sakiau – žiūrėkit, Lukašenkos hibridinė ataka prieš ES savo tikslą pasiekė. Mes nebediskutuojame apie tai, kaip pasiekti, kad demokratija įsitvirtintų Baltarusijoje, kad nelegalus Lukašenkos režimas būtų pakeistas demokratine valdžia. Nediskutuojame nei dėl sankcijų, nei dėl kitų dalykų (visi pritarė tiems punkтам), bet diskutuojame tik apie pabėgėlių reikalus“, – išpūdžiais po derybų dalijosi A. Kubilius.

Pasak R. Juknevičienės, iš tiesų EP atsiranda įvairių, su tikrove prasilenkiančių interpretacijų. Pavyzdžiui, Algirdo Paleckio gynimo kampanija, kai bandoma įpūsti dideles žiežirbas, didelę ugnį dėl to, kad jis neva yra politinis kalinys Lietuvoje, netgi lyginamas su Assange'u. (Tokius pareiškimus paprastai kursto kraštutiniai kairieji ir Kremlui artima parlamentarė iš Latvijos.)

Lygiai taip pat yra ir Lukašenkos draugų, kurie atvirai siūlo režimui palankias pataisas rezoliucijai, tik nelabai kas kreipia į jas dėmesio. Tai įrodo faktas, kad rezoliucijai EP buvo pritarta absoliučia dauguma (506 balsais už, 29 prieš, 139 susilaikius).

Šią savaitę EP buvo aptariama ir energetikos situacija bei visame pasaulyje kylančios energetikos išteklių kainos. Lietuvoje kartais atrodo, kad dėl kylančių kainų kalta Vyriausybė.

„Parlamento posėdyje už energetiką atsakinga komisarė Kadri Simson teisingai sudėliojo visas problemas ir akcentus, kad tai – dar viena pasaulinė ir europinė krizė, ir tikrai ne Lietuvos sukelta ar susikelta krizė. Lietuvai, turinčiai suskystintų gamtinių dujų terminalą, yra šiek tiek daugiau galimybių manevruoti, bet energetikos išteklių kainos yra tikrai pakilusios. Reikia atsiminti, kad Europa importuoja daugiau nei 50 proc. dujų iš „Gazpromo“, – sakė A. Kubilius. – Prieš dvi savaites specialiu laišku kreipėmės į Europos Komisijos konkurencingumo komisarę, kad būtų pradėtas tyrimas, ar ne dėl „Gazpromo“ veiksmų susidaro tokia situacija. Po šio laiško pastebėjome Kremlui palankios žiniasklaidos susirūpinimą. Po to sekė ir kelių ES valstybių pareiškimas, kad toks tyrimas turi būti pradėtas. Po diskusijų EP Putinas išsikvietė savo energetikos sektoriaus vadus, ir jau, atrodytų, išsigando galimų tyrimų“.

Pasak R. Juknevičienės, kai kas dėl kainų augimo ėmė kaltinti ES žaliąjį kursą. „Tikroji tiesa yra ta, kad „Gazpromo“ gamtinių dujų atsisakymas Europai būtų naudingas ir finansiškai, ir politiškai. Nebeliktų šantažo galimybės, kokią patiriame dabar. Buvo sakančiųjų, kad tai yra ir „Nord Stream 2“ klausimas. Gali būti, kad Putinas, siekdamas, kad „Nord Stream 2“ kuo

greičiau pradėtų veikti, keldamas gamtinių dujų kainą pabandė pašantažuoti ES“, – pabrėžė politikė.

„Manau, kad kaltinimai žaliajam kursui yra visiškai nepagrįsti, nes kol kas jis dar neveikia tiek, kiek norėtusi. Vis labiau stengiamasi pereiti prie atsinaujinančios energetikos, bet jos dalis ES dar nėra tokia didelė. Mano manymu, ši situacija turėtų paskatinti dar sparčiau atsisakyti „Gazpromo“ dujų, nes akivaizdu, jog dujos yra nepatikimas energetikos šaltinis, ir pereiti prie alternatyvios energetikos“, – sakė A. Kubilius.

Parlamentarai kalbėjo ir apie Europos Parlamente svarstomą ES ir JAV santykių klausimą. ELP frakcija supranta, kokie svarbūs yra transatlantiniai ryšiai, nepaisant to, jog atsiranda kalbų, kad po Afganistano ES reikia galvoti apie savarankišką gynybą ir saugumą.

„Kaip šiame kontekste atrodo Lietuva – Vakaruose yra vertinama, kad Lietuva elgiasi kaip valstybė, žengianti gal ir skausmingus, bet ateityje galinčius atnešti labai daug teigiamų pasekmių žingsnius. Panašiai, kaip Islandija pradėjo Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimo kelią, taip ir Lietuva elgiasi Taivano kontekste“, – Lietuvos užsienio politikos kryptį pritarė europarlamentarai, palinkėdami Lietuvos žiniasklaidai tarptautinius procesus pastebėti taip, kaip pastebi Vakarų kolegos.

